

**ଖୁବ୍‌ବା ଭୂମା ୧୧ ନଭେମ୍ବର ୨୦୨୨ର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ-ମସ୍‌ଜିଦ୍ ମୁବାରକ, ଇସଲାମାବାଦ୍ ଟେଲିଫୋର୍ଡ୍ (ୟୁ.କେ)**

**ଆଁହଜରତ ସ.ଅଙ୍କ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ପଦମର୍ଯ୍ୟାଦା ସମ୍ପନ୍ନ ବଦରୀ ସାହାବି ହ. ଅବୁ ବକର
ର.ଅଙ୍କ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଗୁଣାବଳୀର ବିଶ୍ୱାସବର୍ଦ୍ଧକ ଚର୍ଚ୍ଚା ।**

ଅଶହଦୁ ଅନ୍‌ଲା ଇଲାହା ଇଲ୍‌ଲ୍‌ଲାହୁ ଓହ୍‌ଦହୁ ଲାଶରିକା ଲହୁ ଓଅଶହଦୁ ଅନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବଦୁହୁ ଓରସୁଲୁହୁ। ଅନା ବାଦଫାଉଜୁ ବିଲ୍ଲାଃହି ମିନଶ୍ ଶୈତାନ୍ ନିରରଜିମ୍ । ବିସମିଲ୍ଲା ହିର୍ ରହମାନ୍ ନିରରହିମ୍ । ଅଲହମଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ରବ୍‌ବିଲ୍ ଆଲମିନ୍ ଅରରହମାନ୍ ନିରରହିମ୍ । ମାଲିକି ଯୋମିଦ୍‌ଦିନ୍ । ଇୟାକା ନାବୁଦୁ ଓ ଇୟାକା ନସତଇନ୍ । ଇହ୍‌ଦିନସ୍ ସିରାତଲ୍ ମୁସତକିମ୍ ସିରାତଲ୍ ଲଜିନା ଅନ୍‌ଅମତା ଅଲ୍ଲେହିମ୍ ଗୈରିଲ୍ ମଗ୍‌ୟୁବି ଅଲ୍ଲେହିମ୍ ଓଲକ୍ୱାଲିନ୍ ।

ତଶହଦ୍, ତଉଜ୍ ଏବଂ ସୁରଃ ଫାତିହାର ଆବୃତ୍ତି କରିବା ପରେ ହୁଜୁର ଅନ୍‌ଓର୍ ଅୟୋଦହୁଲ୍ଲାଃହୁ ତାଆଲା ବିନସ୍ତେହିଲ୍ ଅଜିଜ୍ କହିଲେ; ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସତ୍ୟବାଦୀ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚା ଚାଲିଥିଲା ଏବଂ ଆପଣ ର.ଅଙ୍କ ଜୀବନୀର କେତେକାଂଶ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିଲା । ସେହି କ୍ରମରେ ଯେଉଁ ବର୍ଣ୍ଣନାଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି ତତ୍ତ୍ୱଧରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ, ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତ ବଂଶୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ ଏବଂ କବିତା ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଅଭିରୁଚି ରହିଥିଲା । ସେ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆରବବାସୀଙ୍କ ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତ ବର୍ଗଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ସର୍ବାଧିକ ଧାରଣା ରଖୁଥିଲେ । ବିଶେଷ କରି କୁରୈଶମାନଙ୍କର ସୁଗୁଣାବଳୀ ଓ ଦୋଷତୁଟି ସଂପର୍କରେ ସର୍ବାଧିକ ରୂପେ ଅବଗତ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଆପଣ ର.ଅ କେବେ ବି ସେମାନଙ୍କର ଅବଗୁଣ ସଂପର୍କରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରୁ ନଥିଲେ । ସେହି କାରଣରୁ ଆପଣ ର.ଅ ହ. ଅକିଲ୍ ବିନ୍ ଅବୁ ତାଲିବ୍‌ଙ୍କ ର.ଅଙ୍କ ତୁଳନାରେ କୁରୈଶମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବାଧିକ ରୂପେ ଲୋକପ୍ରିୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ହ. ଅକିଲ୍ ର.ଅ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ପରେ କୁରୈଶମାନଙ୍କର ବଂଶାବଳୀ, ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବଜ ଆଦିଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଦକ୍ଷତା ଓ ଦୁର୍ବଳତା ସଂପର୍କରେ ସୁପରିଚିତ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ହ. ଅକିଲ୍ ର.ଅ କୁରୈଶମାନଙ୍କର ଅପ୍ରିୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । କାରଣ ହ. ଅକିଲ୍ କୁରୈଶମାନଙ୍କ ଅବଗୁଣାବଳୀ ସଂପର୍କରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ମଧ୍ୟ କରି ଦେଉଥିଲେ ।

ମଝାବାସୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ସର୍ବୋତ୍ତମ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ଅତଃ ମଝାବାସୀ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିଲେ ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ଠାରୁ ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡୁଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ କୁରୈଶ ସଂପ୍ରଦାୟର କବିମାନେ ଆଁହଜରତ ସ.ଅଙ୍କୁ ବ୍ୟଙ୍ଗାତ୍ମକ ତଥା ନିନ୍ଦାପୂର୍ବକ କବିତାମାନ କହିଲେ ସେତେବେଳେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ହ. ହସ୍‌ସାନ୍ ବିନ୍ ସାବିତ୍ ର.ଅଙ୍କୁ ସେହି ବ୍ୟଙ୍ଗ କବିମାନଙ୍କ କବିତାର ଉତ୍ତର ଦେବା ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଆଁହଜରତ ସ.ଅ ହ. ହସ୍‌ସାନ୍ ବିନ୍ ସାବିତ୍ ର.ଅଙ୍କୁ କହିଲେ, ହସ୍‌ସାନ୍ ! କୁରୈଶ୍ ସଂପ୍ରଦାୟର ଉଚ୍ଚ ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତୀୟ ବଂଶ ହେବା ସଂପର୍କରେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କୁ ପଚାରି ନିଅ । ସୁତରାଂ ହ. ହସ୍‌ସାନ୍ ବିନ୍ ସାବିତ୍ ର.ଅଙ୍କ କବିତା ଯେତେବେଳେ ମଝା ପ୍ରେରିତ ହେଉଥିଲା ସେତେବେଳେ କୁରୈଶମାନେ କହୁଥିଲେ ଏହି କବିତା ପଛରେ ଅବଶ୍ୟ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଏବଂ ପରାମର୍ଶ ନିହିତ ରହିଛି ।

ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ଜୀବନୀ ସଂପର୍କରେ ଯେଉଁ ଜୀବନୀ ଲେଖାଳୀମାନେ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଛନ୍ତି ଯେ, ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ନିୟମିତ ରୂପେ କବିତା କହୁଥିଲେ ଅବା ନୁହେଁ ? ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ୨୫ଟି କସିଦା (କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଭାବ ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଥିବା ଛନ୍ଦମୟ କବିତା) ସମ୍ବଳିତ ଏକ ପତ୍ର ତୁର୍କୀର ଏକ ପାଠାଗାରରୁ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇଛି । ତତ୍‌ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ କୁହାଯାଏ ଯେ, ଏହା ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ହିଁ କବିତା ଅଟେ । ଏଥି ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହା

ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଏହି କବିତାବଳୀଗୁଡ଼ିକୁ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଲ୍ଲୀ ବୋଲି ମୋତେ ପୁଷ୍ଟିଗତ ଐଶୀବାଣୀ ହୋଇଛି । ତତ୍‌କାଳ ଇବନେ ସାଆଦ୍ ଓ ସିରତ୍ ଇବନେ ହିଶ୍ମାମ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ କବିତାର କେତେକ ପଦ କହିଥିଲେ ।

ଆହୁଜରତ ସ.ଅଲ୍ଲୀ ବିୟୋଗ ଓ ଅତିମ ସଂସ୍କାର ପରେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଯେଉଁ କବିତାବଳୀ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ ତାହାର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ଏହିପରି, “ହେ ଚକ୍ଷୁ ତୋତେ ସଂସାରର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଧିପତି ହ. ମୁହମ୍ମଦ୍ ସ.ଅ ପାଇଁ ଲୁହ ଝରାଇବାକୁ ରାଣ ଦେଉଛି । ତୁ ଲୁହ ଝରାଉଥା ଏବଂ ତୋର ଲୁହ କେବେ ବି ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ ନହେଉ । ହେ ଚକ୍ଷୁ ! କୁରୈଶ ସଂପ୍ରଦାୟର ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସୁପୁତ୍ର ପାଇଁ ଲୋତକାପୁତ ହୋଇଯା ! ଯାହାଙ୍କୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ କବର ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚାଇତ କରିଦିଆଯାଇଛି (ଅର୍ଥାତ୍ ସମାଧି ଦିଆଯାଇଛି) । ଅତଏବ ରାଜାଧିରାଜ, ଭକ୍ତଙ୍କର ରାଜା ଏବଂ ଈଶ୍ଵରଙ୍କ ଉପାସନାକାରୀ ଆହୁଜରତ ସ.ଅଲ୍ଲୀ ଉପରେ ଏହି ଅଧମର ଦୁରୁଦ୍ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଉ । ସୁତରାଂ ମୋର ପ୍ରିୟ ନବୀ ସ.ଅଲ୍ଲୀ ବିରହ ପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜୀବନ ମୂଲ୍ୟହୀନ ଅଟେ । ଦଶଟି ସଂସାରକୁ ଜୀବନନ୍ୟାସ ଦେଇଥିବା ଅସ୍ତିତ୍ଵଙ୍କ ବିରହ ପରେ ସଂସାରଜଗତ ନିଜକୁ କିପରି ଆଭୁଷିତ କରିପାରିବ ? ଅତଃ ଆମେମାନେ ଯେଉଁଭଳି ଭାବରେ ଇହଧାମରେ ସାଥ୍ ହୋଇ ରହିଥିଲୁ ସେହିଭଳି ମୃତ୍ୟୁ ମଧ୍ୟ ଆମମାନଙ୍କୁ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ନିଜ ବଳୟ ମଧ୍ୟକୁ ଗଣି ନିଅନ୍ତା କି ?”

ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚତୁର ଓ ବିଚକ୍ଷଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ହ. ଅବୁ ସଇଦ୍ ଖୁଦରୀ ର.ଅ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି ଯେ, ନବୀ କରୀମ ସ.ଅ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କହିଲେ, ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ଜଣେ ଭକ୍ତକୁ ଏହି ସ୍ଵାଧୀନତା ଦେଇଛନ୍ତି ସେ ସଂସାରକୁ ଚୟନ କରୁ ଅବା ନିଜ ଇଷ୍ଟଦେବତାକୁ । ତେଣୁ ତୁମେ କାହାକୁ ଚୟନ କଲ ? ଭକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ କହିଲା, ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କ ନିକଟରେ ଯାହା ରହିଛି ମୁଁ ତାହାକୁ ହିଁ ପସନ୍ଦ କରିଛି । ଏକଥା ଶୁଣି ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ । ତେବେ ମୁଁ (ହ. ଅବୁ ସଇଦ୍ ଖୁଦରୀ) ନିଜ ମନରେ କହିଲି, ଭକ୍ତ ସମ୍ମାନାସ୍ଵଦ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କେଉଁ କଥାଟି କାନ୍ଦିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଛି ? ଆହୁଜରତ୍ ସ.ଅ କହିଲେ, ହେ ଅବୁ ବକର ! କାନ୍ଦ ନା । ନିଃସନ୍ଦେହ ସମସ୍ତ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିଜର ବନ୍ଧୁତ୍ଵ ଏବଂ ସାହଚର୍ଯ୍ୟତା ଓ ଅର୍ଥ ମାଧ୍ୟମରେ ମୋ ଉପରେ ଉପକାର କରିଥିବା ସମସ୍ତ ଲୋକମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ସର୍ବାଧିକ ଉପକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି ହେଉଛନ୍ତି ହ. ଅବୁ ବକର । ସୁତରାଂ ମୁଁ ଯଦି ନିଜ ସଂପ୍ରଦାୟରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିଜର ବନ୍ଧୁ ବାଛିବି ତେବେ ମୁଁ ଅବୁ ବକରଙ୍କୁ ହିଁ ନିଜର ବନ୍ଧୁ କରିବି । ଏହି ବନ୍ଧୁତ୍ଵ ସଂପର୍କରେ ହ. ମୁସଲିମ୍ ମଉଦ୍ ର.ଅ କୁହନ୍ତି, ହ. ରସୁଲ୍ କରୀମ ସ.ଅ ଯେତେବେଳେ ନିଜ ଜୀବନର ଶେଷ ଦିନରେ ଉପନୀତ ହେଲେ ସେତେବେଳେ ଦିନେ ଆପଣ ସ.ଅ ଭାଷଣ ପାଇଁ ଛିଡ଼ା ହେଲେ ଏବଂ ସାହାବାମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧିତ କରି କହିଲେ ଯେ, ହେ ଲୋକମାନେ! ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କର ଜଣେ ଭକ୍ତ ରହିଛି ତାହାକୁ ତା’ର ପ୍ରଭୁ ସମ୍ବୋଧିତ କଲେ ଏବଂ କହିଲେ, ହେ ମୋର ଭକ୍ତ ! ମୁଁ ତୋତେ ଏହି ସ୍ଵାଧୀନତା ପ୍ରଦାନ କରୁଛି ଯେ, ତୁ ଯଦି ଏହି ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଲୋକରେ ରହିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ତେବେ ତୁ ଏଠାରେ ରହିପାରୁ ଏବଂ ତୁ ଯଦି ମୋ ନିକଟରେ ରହିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ ତାହାହେଲେ ତୁ ମୋ ନିକଟକୁ ଚାଲି ଆସ । ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରରେ ସେହି ଭକ୍ତ ଈଶ୍ଵରଙ୍କ ସାମୀପ୍ୟତାକୁ ହିଁ ପସନ୍ଦ କଲା । ଆହୁଜରତ୍ ସ.ଅ ଯେତେବେଳେ ଏକଥା କହିଥିଲେ ସେତେବେଳେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଆହୁଜରତ୍ ସ.ଅଲ୍ଲୀ ଏହି କଥାକୁ ଶୁଣି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଏବଂ ଆପଣ ର.ଅଲ୍ଲୀ ହିକ୍ମା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ପରିଶେଷରେ ଆହୁଜରତ୍ ସ.ଅ କହିଲେ ଯେ, ମୁଁ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କୁ ଏତେ ଭଲପାଏ ଯେ, ଯଦି ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିଜର ବନ୍ଧୁ ବାଛିବି ତେବେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କୁ ହିଁ ବାଛିବି ଏବଂ ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବନ୍ଧୁ କରିବାକୁ ଅବୈଧ ମନେ କରିବି ।

ହ. ମସିହ୍ ମଉଦ୍ ଅ.ସ କୁହନ୍ତି, ରସୁଲ୍ କରୀମ୍ ସ.ଅ ଯେତେବେଳେ ଏହି ଆୟତ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ‘ଅଲ୍ ଯୈମା ଅକ୍‌ମଲ୍‌ତୁ ଲକୁମ୍ ଦିନୁକୁମ୍ ଓ ଅତ୍‌ମମ୍‌ତୁ ଅଲୈକୁମ୍ ନିମତି’ ପଢ଼ିଲେ ସେତେବେଳେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ ଏବଂ କହିଲେ, ମୋତେ ଭକ୍ତ ଆୟତ୍‌ରୁ ଈଶ୍ଵରଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତାବହ ରସୁଲ୍ କରୀମ୍ ସ.ଅଲ୍ଲୀ ବିୟୋଗର ଆଭାସ ହେଉଛି । ହ. ମସିହ୍ ମଉଦ୍ ଅ.ସ କୁହନ୍ତି ଯେ, ଅମ୍‌ୟା ଅ.ସ (ନବୀମାନେ) ଜଣେ ଜଣେ ଶାସକ ସଦୃଶ । ଯେଉଁଭଳି ଜଣେ ଜମି ବନ୍ଦୋବସ୍ତକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଯେତେବେଳେ ନିଜର କର୍ମ ସମ୍ପାଦନ କରିନିଏ ସେତେବେଳେ ସେ ସେଠାରୁ

ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିଥାଏ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ନବୀମାନେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ଏହି ମର୍ତ୍ତ୍ୟମଣ୍ଡଳକୁ ଆସିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମ୍ପାଦନ କରି ନିଅନ୍ତି ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଏହି ମର୍ତ୍ତ୍ୟମଣ୍ଡଳରୁ ବିଦାୟ ନେଇଯାନ୍ତି । ସୁତରାଂ ଯେତେବେଳେ 'ଅଲ୍ ଯୌମା ଅକ୍‌ମଲ୍‌ତୁ ଲକୁମ୍ ଦିନୁକୁମ୍' ଆୟତ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ସେତେବେଳେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ବୁଝିନେଲେ ଯେ, ଏହା ଆଁହଜରତ ସ.ଅଙ୍କ ଶେଷ ବାଣୀ ଅଟେ । ଅତଏବ ତହିଁରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରତିଭାତ ହେଉଅଛି ଯେ, ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ବୁଦ୍ଧିମତା କେତେ ବ୍ୟାପକ ଥିଲା ଓ ସେ ଜଣେ ବିଚକ୍ଷଣ ବୁଦ୍ଧି ଜ୍ଞାନ ସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ ।

ହ. ମସିହ୍ ମଉଦ୍ ଅ.ସ କୁହନ୍ତି ଯେ, ମୌଳବାମାନଙ୍କୁ ପଚାର ଯେ, ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ଏବଂ ବୁଦ୍ଧିମାନ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ ଅବା ନୁହେଁ ? କ'ଣ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଜଣେ ସତ୍ୟବାଦୀ ବ୍ୟକ୍ତି ନଥିଲେ ? କ'ଣ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ନୁହନ୍ତି ଯେକି ଆହଜରତ ସ.ଅଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଖଲିଫା (ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ) ହୋଇଥିଲେ, ସେ ଇସ୍‌ଲାମ୍ ଧର୍ମର ଖୁବ୍ ସେବା କଲେ ଏବଂ ମହା ବିଧର୍ମୀତା ସମୟରେ ସେହି ଉପଦ୍ରବକୁ ଦୂରୀଭୂତ କରି ଦେଇଥିଲେ ? ପୁନଶ୍ଚ ତୁମେମାନେ ଧର୍ମପରାୟଣ ହୋଇ କୁହ ଯେ, ସେ କ'ଣ 'ଝମା ମୁହନ୍ନଦୁନ୍ ଇଲ୍ଲା ରସୁଲ୍ କଦ୍ ଖଲତ୍ ମିନ୍ କବ୍‌ଲିହିର୍ ରୁସୁଲ୍' ପାଠ କରି ନଥିଲେ । ଅତଃ ତହିଁରୁ ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରମାଣିତ କରିବାର ଥିଲା ଅବା ନିକୃଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ଯେ, ଜଣେ ଛୋଟପିଲା ମଧ୍ୟ ଏହା କହିପାରିବ ଯେ, ହ. ଇସା ଅ.ସଙ୍କୁ ମୃତ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଅବିଶ୍ୱାସୀକାରୀ ଅଟେ । ଅର୍ଥାତ ଉକ୍ତ ଆୟତ୍ ପଢ଼ିବାର ଏହି ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା ଯେ, ହ. ଇସା ଅ.ସଙ୍କୁ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିବା ସଂପର୍କରେ ଏହା ଏକ ଅକାତ୍ୟ ଏବଂ ଦୃଢ଼ ପ୍ରମାଣ ଯାହାକି ଆପଣ ଲୋକମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ।

ହ. ମସିହ୍ ମଉଦ୍ ଅ.ସ କୁହନ୍ତି ଯେ, 'ଅଲ୍ ଯୌମା ଅକ୍‌ମଲ୍‌ତୁ ଲକୁମ୍ ଦିନୁକୁମ୍' ଆୟତ୍‌ର ଦୁଇଟି ପକ୍ଷ ରହିଛି । ୧- ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ତୁମମାନଙ୍କୁ ପବିତ୍ର କରିଦେଲେ, ୨- ତୁମର ଧର୍ମପୁସ୍ତକକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଦେଲେ । ଏହା ଏକ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟମୂଳକ କଥା ଯେ, ଯେତେବେଳେ ନବୀ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ କରିଦିଏ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଧର୍ମ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ପ୍ରାପ୍ତ କରେ ସେତେବେଳେ ଅବତାରମାନେ ଇହ ଜଗତରୁ ବିଦାୟ ନିଅନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ ଉକ୍ତ ଆୟତରେ ନବୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ରହିଛି । ଆଁହଜରତ ସ.ଅ ଯେତେବେଳେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ସଂପର୍କିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଶୁଣିଲେ ସେତେବେଳେ କହିଲେ, ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବାଧିକ ବିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତି ହେଉଛନ୍ତି ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ପୁନଶ୍ଚ କହିଲେ, ମୁଁ ଯଦି ସଂସାରରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିଜର ବନ୍ଧୁ କରିଥାଆନ୍ତି ତେବେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କୁ ହିଁ ମୋର ବନ୍ଧୁ କରିଥାଆନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ ଆଁହଜରତ ସ.ଅ କହିଲେ; ଅବୁ ବକରଙ୍କ ଝରକା ବ୍ୟତୀତ ଏହି ମସଜିଦ୍ ଆଡ଼କୁ ଖୋଲୁଥିବା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଝରକାଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଦ କରିଦିଆଯାଉ । ତହିଁରେ କ'ଣ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ରହିଛି ? ଆପଣ କହିଲେ ମନେରଖ ! ମସଜିଦ୍ ହେଉଛି ଇଶ୍ୱରାଳୟ ଏବଂ ଏହା ସମସ୍ତ ସତ୍ୟତା ଏବଂ ମାରିଫତ୍ (ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ)ର ନିର୍ଝର । ତେଣୁ ହୁକ୍ତର ସ.ଅ କହିଲେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଝରକା ସେହି ଆଡ଼କୁ ରହିଛି ତେଣୁ ସେହି ଝରକାଟିକୁ ଖୋଲା ରଖାଯାଉ । ତହିଁରୁ ଏହା ଭାବିବା ଯେ, ନାଉକୁ ବିଲ୍ଲାଃ ଅନ୍ୟ ସାହାବାମାନେ ଆଁହଜରତ ସ.ଅଙ୍କ ସେହି ଦୟା, କୃପା, ସଂସ୍କାରମୂଳକ ସତ୍ୟତା ଏବଂ ବାସ୍ତବତା ଠାରୁ ବଞ୍ଚିତ ରହିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏପରି କହିବା ଆଦୌ ସମୀଚୀନ ନୁହେଁ । ସେମାନଙ୍କ ଠାରେ ମଧ୍ୟ ଏହିସବୁ ଗୁଣାବଳୀଗୁଡ଼ିକ ବିଦ୍ୟମାନ ରହିଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ବୁଦ୍ଧିଜ୍ଞାନ ଓ ବିଚାର ସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅନ୍ୟ ସାହାବାମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ବୁଦ୍ଧିମାନ, ଚତୁର ତଥା ବିଚକ୍ଷଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ସୁତରାଂ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବୌଦ୍ଧିକତା ରହିଥିଲା ଯାହାକି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲା ଏବଂ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ମଧ୍ୟ ତାହା ନିଜର ପ୍ରଭାବ ଦେଖାଇଥିଲା । ଅତଃ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ଭାବରେ ବୌଦ୍ଧିକ ଏବଂ ସଂସ୍କାର ସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ ।

ହ. ମସିହ୍ ମଉଦ୍ ଅ.ସ କୁହନ୍ତି, ସତ୍ୟବାଦୀ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଜଣେ ଅଭିଜ୍ଞ ଏବଂ ବୌଦ୍ଧିକ ସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ସେ ଅନେକ କଠିନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଓ ତାହାର କ୍ଳାନ୍ତତାକୁ ମର୍ମେ ମର୍ମେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ।

ସେହିପରି ସେ ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧରେ ସାମିଲ ହୋଇ ସାହାବାମାନଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧଭିତ୍ତିକ ଯୋଜନାର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଅନେକ ମରୁଭୂମି ଏବଂ ଗୁମ୍ଫାମାନ ଜୟ କରିଥିଲେ । ଅନେକ ବିପଦଶଙ୍କୁଳ ସ୍ଥାନରେ ନିର୍ଭୀକ ଭାବରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ, ଅନେକ ଅଜ୍ଞାବଜା ପଥକୁ ସେ ସଲଖ କରିଥିଲେ, ଅନେକ ଯୁଦ୍ଧରେ ସେ ସ୍ଵୟଂ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ, ଅନେକ ଉପଦ୍ରବ ଓ ଉପଦ୍ରବକାରୀଙ୍କର ସେ ମୂଳୋତ୍ପାଟନ କରିଥିଲେ । ଏହିପରି ଭାବରେ ସେ ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ଦେଇ ଅନେକ କଣ୍ଠକିତ ପଥରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ଜଣେ ବୌଦ୍ଧିକ ସମ୍ପନ୍ନ, ବିଚାର ସମ୍ପନ୍ନ ଓ ଜଣେ ବିଚକ୍ଷଣ ତଥା ଚତୁର ବ୍ୟକ୍ତିରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲେ । ଆପଣ ର.ଅ ବିପତ୍ତ ସମୟରେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ସାହାସ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଜଣେ କଠୋର ଶ୍ରମଯୋଗୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ଅତଏବ ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ଆପଣ ର.ଅଙ୍କୁ ନିଜ ଆୟତ୍ତର ଚରିତାର୍ଥ କରିବା ସକାଶେ ହୁଜୁର ସ.ଅଙ୍କ ସାହଚର୍ଯ୍ୟତା ପାଇଁ ମନୋନୀତ କଲେ ଏବଂ ଆପଣ ର.ଅଙ୍କ ଅବିଚଳତା ଯୋଗୁଁ ହିଁ ଆପଣ ର.ଅଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା କଲେ । ଏହା ସେହି କଥା ଆଡ଼କୁ ଇଙ୍ଗିତ ଥିଲା ଯେ, ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଆହଜରତ ସ.ଅଙ୍କ ସମସ୍ତ ପ୍ରିୟତମ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ ଥିଲେ । ଆପଣ ର.ଅ ସ୍ଵାଧୀନ ସ୍ଵଭାବର ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ ଏବଂ ବିଶ୍ଵସ୍ତତା ଆପଣ ର.ଅଙ୍କ ଘୁଟୀରେ (ଶିରା ପ୍ରଶିରାରେ) ରହିଥିଲା । ସେହି କାରଣରୁ ଆପଣ ର.ଅଙ୍କୁ ବିପଦଜନକ, ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏବଂ ଅତି ସଙ୍କଟାପନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିର ସମାଧାନ ନିମନ୍ତେ ମନୋନୀତ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ସର୍ବଜ୍ଞ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞ ଅଟନ୍ତି । ସେ ନିଜର ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ତାହାର ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ଓ କାଳ ପାତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ରଖନ୍ତି । ସେ ଇବ୍ନେ ଅବି କାହାଫା ଉପରେ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ନିକ୍ଷେପ କଲେ ଏବଂ ତାହାଙ୍କୁ ଏକାକୀ ରୋଜଗାରକ୍ଷମ ବ୍ୟକ୍ତିରେ ପରିଣତ କରିଦେଲେ ।

ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କୁ ସ୍ଵପ୍ନବିଦ୍ୟାର ଯାଥାର୍ଥ ଦର୍ଶାଇବାର ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତତ୍ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ସ୍ଵପ୍ନବିଦ୍ୟାରେ ଜଣେ ପାରଙ୍ଗମ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକି ଆପଣ ର.ଅ ହୁଜୁର ବିଶ୍ଵ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଅଧିପତି ଆହଜରତ ସ.ଅଙ୍କ ପବିତ୍ର କାଳରେ ସ୍ଵପ୍ନର ଅର୍ଥ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଉଥିଲେ । ଇମାମ୍ ମୁହମ୍ମଦ୍ ବିନ୍ ସିର୍କି କୁହନ୍ତି, ରସୁଲୁଲ୍ଲାଃ ସ.ଅଙ୍କ ପରେ ସତ୍ୟବାଦୀ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଜଣେ ବରିଷ୍ଠ ସ୍ଵପ୍ନବିଦ୍ୟାର ପ୍ରବକ୍ତା ଥିଲେ । ନବୀ କରୀମ୍ ସ.ଅଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଯେଉଁ କେତେଜଣ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମସ୍ଜିଦ୍ଦେ ନବଖୀ ସ.ଅରେ ନମାଜ ପଢେଇବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଅର୍ଜନ ହୋଇଥିଲା ତତ୍ତ୍ଵଧରେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ଥିଲେ । ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ଏକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟତା ଏହା ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା ଯେ, ତାଙ୍କୁ ଆହଜରତ ସ.ଅଙ୍କ ରୋଗଶଯ୍ୟାର ପ୍ରପାଡ଼ିତ ଅବସ୍ଥାର ଶେଷ ଦିନରେ ବିଶେଷତଃ ଆହଜରତ ସ.ଅଙ୍କ ଆଦେଶକ୍ରମେ ନମାଜ ପଢେଇବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଅର୍ଜନ ହୋଇଥିଲା । ହ. ଆଏଶା ର.ଅ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି ଯେ, ଆହଜରତ ସ.ଅ କହିଲେ, ଯଦି ନମାଜ ସମୟରେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବେ ତେବେ ସେ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଅନ୍ୟ କେହି ନମାଜରେ ଇମାମତ୍ କରିବେ ନାହିଁ । ହୁଜୁର ଅନଖର୍ ଅ.ବ କହିଲେ ହ. ଅବୁ ବକର ର.ଅଙ୍କ ସଂପର୍କିତ ଅତିରିକ୍ତ ଚର୍ଚ୍ଚା ଇନ୍-ଶାଅଲ୍ଲାଃ ଆଗାମୀ ଖୁତ୍ବାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବି ।

ଅଲ୍ହମ୍ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ନହ୍ମଦୁହୁ ଓ ନସ୍ତଈନୁହୁ ଓ ନସ୍ତଈଗଫିରୁହୁ ଓ ନୁମିନୁ ବିହି ଓ ନତଓକକଲୁ ଅଲୈ ଓ ନଉଜୁ ବିଲ୍ଲାହି ମିନ୍ ଶୁରୁରି ଅନ୍-ଫୁସିନା ଓ ମିନ୍ ସଇଆତି ଆମାଲିନା ମଇ ଯହ୍ଦିହିଲ୍ଲାହୁ ଫଲା ମୁଜିଲ୍ଲା ଲହୁ ଓ ମଇ ଯୁଜ୍ଜଲିଲ୍ଲାହୁ ଫଲା ହାଦିୟା ଲହୁ ଓ ନଶିହ୍ଦୁ ଅନଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲଲ୍ଲାହୁ ଓ ନଶିହ୍ଦୁ ଅନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବ୍ଦୁହୁ ଓ ରସୁଲୁହୁ । ଇବାଦଲ୍ଲାହି ରହିମକୁମୁଲ୍ଲାହି ଇନଲ୍ଲାହା ଯାମୁରୁ ବିଲ୍ ଅଦ୍ଲେ ଓ ଲ୍ ଇହ୍ସାନି ଓ ଇତାଉଜିଲ୍ କୁର୍ବା ଓ ଯନ୍-ହା ଅନିଲ୍ ଫହ୍ଶାଲ ଓ ଲ୍ ମୁନ୍କରି ଓ ଲ୍ ବଗଇ ଯଇଜୁକୁମ୍ ଲାଅଲ୍ଲକୁମ୍ ତଜକ୍ କରୁନା ଉୟକୁରୁଲ୍ଲାହ୍ ଯଜକୁରୁକୁମ୍ ଓ ଦ୍ଵହୁ ଯସ୍ତଜିବ୍ ଲକୁମ୍ ଓ ଲଜିକରୁଲ୍ଲାହି ଅକ୍ବର୍ ।

.....
 KHULASA KHUTBA JUMA HUZOOR ANWAR a.b.a
 11th Nov. 2022